

فرهنگ کار در کتاب های درسی بعد از انقلاب اسلامی ایران

تألیف

حجت‌الله مرادی پورحاجانی

عضو هیئت علمی گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

محمد اسماعیلی

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

کتایون فرهادی

کارشناس ارشد مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

سرشناسه

مرادی پردنجانی، حجت‌الله، ۱۳۵۸ -

عنوان و نام پدیدآور : فرهنگ کار در کتاب‌های درسی بعد از انقلاب اسلامی ایران / تألیف حجت‌الله مرادی پردنجانی، محمد اسماعیلی، کتیون فرهادی.

مشخصات نشر

گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری

ث، ۹۴ ص.

شابک

978-600-364-516-5

وضعیت فهرست نویسی

فیا

موضوع

کتاب‌های درسی — ایران — ارزشیابی

موضوع

برنامه‌ریزی درسی

شابک

اسماعیلی فارسانی، محمد، ۱۳۵۹ -

شناسه افزوده

مرادی، کتیون، ۱۳۵۸ -

رده بندی کنگره

۹۴LB۰۴۱۳۹۴۳۰۴۸ / الف

فرهنگ کار در کتاب‌های درسی بعد از انقلاب اسلامی ایران

شماره کتابشناسی ملی

۰۶۹۵۱

تألیف: حجت‌الله مرادی پردنجانی - محمد اسماعیلی - کتیون فرهادی

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰ جلد

شماره شابک: ۵-۵۱۶-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۴۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

۱	پیشگفتار
۲	مقدمه
۴	مفهوم فرهنگ
۴	مفهوم کار
۵	فرهنگ کار
۶	عوامل تعیین کننده فرهنگ کار
۷	عوامل موثر بر اشیای فرهنگ کار
۹	آثار فرهنگ کار
۹	برخی موانع توسعه فرهنگ کار
۹	مدل مفهوم شناسی فرهنگ در
۱۵	مقوله های فرهنگ کار
۱۶	وجدان کار
۱۷	اخلاق کار
۱۹	تحلیل محتوا
۲۳	جمعیت مورد مطالعه
۲۴	تعریف مقولات و کد گذاری آنها
۳۲	سطح دوم تحلیل
۳۳	ارجاعات مستقیم یا غیر مستقیم
۳۳	مقدمه
۳۴	تحلیل محتوای کتب تعلیمات اجتماعی
۴۵	تحلیل محتوای کتب تعلیمات دینی
۵۵	تحلیل مقوله سوم (انواع نگرش) محتوای کتب تعلیمات دینی پایه سوم از سال ۱۳۵۹-۳۹۳
۵۷	تحلیل محتوای کتب فارسی
۶۹	تحلیل محتوای کتب درسی به صورت کلی

۶۹	تحلیل کلی مفهوم کار در مجموع کتب درسی
۷۰	تحلیل کلی معرفی کار یا انواع مشاغل در مجموع کتب درسی
۷۱	تحلیل کلی انواع نگرش نسبت به کار در مجموع کتب درسی
۷۲	تحلیل کلی ارزش ها و رویه های فرهنگ کار در مجموع کتب درسی
۷۷	تحلیل کلی بیان محتوا مقوله چهارم فرهنگ کار
۸۰	منابع و مأخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

آموزش و پرورش سنگ بنای توسعه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه است. بررسی عوامل مؤثر در پیشرفت و ترقی جوامع پیشرفته نشان می دهند که کشورهایی که از آموزش و پرورش توانمند و کارآمدی برخوردارند، در تمامی ابعاد توسعه در سطح بسیار خوبی قرار دارند. همچنین تاریخ تمدن ها بیان کننده این واقعیت است که دوران شکوفایی و درخشش آن ها با رشد و پویایی نظام های آموزشی مقارن بوده است. آموزش و پرورش فرایندی پویاست که با دارا بودن بالاترین میزان بازدهی می تواند منافع فردی و گروهی اعضا جامعه را تامین کند، اما حیات و موفقیت آنها در دستیابی به اهداف به کوششی وابسته است. به این سوی نیروی انسانی آنها صورت می گیرد. امروزه محققین توسعه و جامعه شناسان بر این عقیده اند که متغیر سرمایه انسانی سهم اساسی و بنیادی در بهره وری دارد.

بررسی کارشناسان نشان می دهد که خلل و فرهنگ کار در ایران در مقایسه با کشورها و جوامع صنعتی در سطح پایین تری قرار دارد. مسئولین و رهبران سیاسی و اجتماعی کشور نیز در پیام ها و سخنرانی های مختلف بر این سنله تاکید می کنند، لذا لازم است تا به این مهم توجه شود، کتاب حاضر به دنبال تامل و احتوای کتب درسی دوره راهنمایی (متوسطه اول) از منظر فرهنگ کاری می باشد، امید است که کتاب حاضر بتواند مورد استفاده پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت قرار گیرد.

حجت الله مرادی پردنجانی

مقدمه

فرهنگ کار را مجموعه ای از رفتارهای درونی شده، مطلوب و مناسب در کارکنان دانسته اند که برای توسعه و موفقیت سازمان لازم و ضروری است (اسمیت و نوبل^۱، ۲۰۰۴). کلارک^۲ (۲۰۰۴) فرهنگ کار را شامل مؤلفه هایی چون رعایت نظم در انجام کارها، سخت کوشی و صرفه جویی در مصرف دانسته است (کلارک، ۲۰۰۴). فرهنگ کار موجب تغییر کیفی در محیط کار و محصولات سازمانی می گردد و بنابراین، توجه به آن موجب تحول در مجموعه سازمان خواهد شد. نگرش مثبت به کار و برخورداری از وجدان کار، بالا از جمله با ارزش ترین اجزای تشکیل دهنده فرهنگ کار محسوب شده و از این امر در بسیاری از سازمان به بهره وری و کارآیی مؤثر است. وی در خصوص مؤلفه های فرهنگ کار به برادر^۳، تلاش کاری، ارتقای دانش، آگاهی از اهداف سازمانی و همکاری گروهی اشاره کرده است (پاپ^۳، ۲۰۰۳). (برات^۴، ۲۰۰۳) به مطالعه در زمینه ویژگی های شخصی مؤثر سازمانی، دانسته و معتقد است وقتی در سازمان کارکنانی با ویژگی های شخصیتی از قبیل مسئولیت پذیری، اعتمادپذیری، سازگاری شغلی، راستگویی، دقت در انجام امور، علاقه مندی به گروه و دارای وجدان شغلی وجود داشته باشند، می توان به موفقیت سازمان امیدوار بود جعفری و حبیبی (۱۳۸۰). فرهنگ کار را مجموعه ارزش ها، باورها و دانش های مشترک و پذیرفته شده که در کار تعریف می کنند. آنان در مطالعه خود، مؤلفه های فرهنگ کار را شامل آمادگی و توان کار پرسنل، تسلط شغلی کارکنان، حمایت سازمانی، دید مثبت کارکنان، روحیه کارگزاران، خلاق شغلی، تمایل به انجام کار زیاد، دقت در کیفیت فرایند ها و محصولات تحت در سلامت تجهیزات، همدلی، همفکری، همکاری، شادابی، استقبال از تغییر مثبت، قناعت به حقوق

1. Smith & Nobel

2. Clark

3. Pape

4. Bratt

دریافتی و نداشتن استرس های مخرب در محیط کار بیان داشته اند (جعفری و حبیبی، ۱۳۸۱).

بررسی ها نشان می دهد فرهنگ کار در ایران در سطح مطلوبی قرار ندارد (زندى پور، ۱۳۷۹). به علاوه باید اذعان داشت، در پرورش و توسعه فرهنگ کار عواملی چون خانواده، دولت، مدیریت سازمانی و به خصوص نظام آموزش و پرورش و از جمله محتوای برنامه های درسی مؤثرند.

محتوای کتاب های درسی نیز از اهمیت ویژه ای برای ارتقای سطح هوشمندی و هوشیاری دانش آموزان برخوردارند. مدیران، طراحان و برنامه ریزان درسی، چنانچه در انتخاب و تنظیم محتوای کتاب ها، درسی به مؤلفه پنهانی بیان شده توجه کنند، خواهند توانست دانش آموزان را در زمینه ای، مرتبط با فرهنگ کار رشد دهند. محتوای مناسب می تواند دانش آموزان را با مسائل، حاظه به منظور ارتقای سلامت فردی آشنا کرده، زمینه مشارکت در انجام امور شغلی را در دانش آموزان رشد دهد. همچنین با عنایت به نکات فوق، قبول وظایف و انجام آن با حداکثر توان، انجام امور محوله و عدم دخالت در امور کاری دیگران، عمل بر اساس تفکر و تعمق، تمایل یادگیری بیشتر برای انجام امور، بهترین بازدهی با استفاده از حداقل وسایل، تسلط بر رفتار، قابلیت تغییر رفتار مناسب با محرک، گفتار برای رسیدن به اهداف سازمان، دستیابی به احساس شادی در هنگام انجام وظایف، احساس تعلق نسبت به کار، استفاده از تکنولوژی روز به منظور انجام وظایف و پایبندی نسبت به سازمان در دانش آموزان ایجاد شده، بستر مناسب برای رشد نگرش فرهنگ کار در آنان فراهم خواهد شد.

از این رو، در این پژوهش تلاش شده است پس از دستیابی به اساسی ترین مؤلفه های فرهنگ کار (حاصل از مطالعه مبانی نظری و پژوهش های انجام شده پیشین) و با ملاحظه ابعاد سه گانه نگرش فرهنگ کار (شناختی، عاطفی و رفتاری) به بررسی و نگرش فرهنگ کار در کتاب های درسی تعلیمات اجتماعی، تعلیمات دینی و فارسی دوره متوسطه اول

(راهنمایی بعد از انقلاب اسلامی) پرداخته و به ارزیابی فرهنگ کار در کتاب های مذکور بپردازد.

مفهوم فرهنگ

فرهنگ عبارت است مجموعه ای از عقاید، عادات، فرمها، و هنرهای متعلق به جمعی از انسانها در زمان و مکان مشخص (جانانان اچ، ۱۳۷۱).

فرهنگ مجموعه بهم پیوسته ای از شیوه های تفکر احساس و عمل است که کم و بیش مشخص است و توسط تعداد زیادی از افرادی فراگرفته می شود و بین آنها مشترک است و دو شیوه مبنی و نمادین به کار گرفته می شود تا این اشخاص را به یک جمع خاص و متمایز مبدل سازد.. (آل پیرو، ۱۳۷۰).

مفهوم کار

کار فعالیتی است که برای سیر افراد ارزش تولید می کند و بین انسان و دنیای واقعی رابطه برقرار می کند و به انسان احساس سودمندی می بخشد. کار برای افراد هدف، امنیت اقتصادی، وجهه، اعتبار، هویت، حس کارآرویی، هم کاری و یک ساختار زمانی برای فعالیت های مشخص به وجود می آورد.

کار بخش اساسی زندگی است. انسان ها احتیاجات زیادی دارند مانند لباس، سرگرمی، سفر، تحصیل و دیگر امکاناتی که به آن ها عادت کرده است. کار جدا از موقعیت تکنواوری ان قابل فهم نیست و در مقاطع تاریخی مختلف و فرهنگ های متفاوت شکل های مختلفی به خود می گیرد. مقایسه کار کشورهای پیشرفته و کشورهای جهان سوم نشان می دهد که نه تنها تکنولوژی کاملاً متفاوت است بلکه روش های انگیزه دهی و ارتباطات اجتماعی هم تغییر می کند.

کار در همه فرهنگ ها اساس نظام اقتصادی است که شامل نهادهایی است که بنا تولید و توزیع کالاها و خدمات سر و کار دارند. (جعفری و حبیبی، ۱۳۸۱)